

Rapport fra Nordisk barnebokkonferanse 2021

1. Prosjektbeskrivelse

Nordisk barnebokkonferanse ble avholdt for fjerde gang, mandag 1. til onsdag 3. februar 2021. Normalt pleier konferansen å samle rundt 400 gjester og deltakere på Sølvberget bibliotek og kulturhus i Stavanger, men grunnet covid-19-pandemien ble årets konferanse gjennomført som et heldigitalt arrangement. Dette hindret oss ikke i å samles rundt konferansens tema, som denne gangen var «humor». Gjennom 20 foredrag, panelsamtaler og forfatter- og illustratørmøter med nærmere 40 utøvere, ble temaet grundig utforsket over konferansens tre dager. I tillegg til programposter direktesendt fra Stavanger, bestod programmet av innspillinger gjort i Bergen, Oslo, Stockholm, Tammerfors og på ulike hjemmekontor i Danmark.

2. Programarbeid

NBBKs programråd og prosjektleder valgte *Humor* som tema for NBBK 2021 - et bredt og grenseoverskridende tema som både henviser til en litterær sjanger, et språklig grep, en grunnleggende, menneskelig egenskap og et verktøy for å møte verden. Humorig litteratur later til å bli sett på som en gren av barnelitteraturen som tas mindre på alvor. Mens lesere, særlig i barneskolealder, etterspør humoristisk litteratur, melder forfattere om at deres humoristiske bøker ikke tas på alvor i samme grad av de voksne i bransjen: De sliter med å få humorbøker antatt, de vurderes i mindre grad til litteraturpriser og bøkene møtes med skepsis hos en del formidlere og foreldre. Samtidig har humor vist seg å både være positivt for leselysten og å bidra til å nå bredere ut med bøker med alvorlige temaer. I programposten «Att möta det svåra med humor», filmet hos Sveriges barnebokinstitut, samtalte forfatterne Jenny Jägerfeld og Elin Ek om deres humoristiske bøker, der henholdsvis selvmord og klimakrise tematiseres. Forholdet mellom barns og voksnes vurdering av kvalitet i humorig litteratur løftet vi fram i paneldebatten «Debatt fra hjemmekontoret: Vinner ikke humorbøkene litteraturpriser?». Her fikk vi samlet et tverrnordisk panel der overskriftens spørsmål ble diskutert av deltakere med bakgrunn i juryene til bl.a. Kritikerprisen, Bokslukerprisen, Augustprisen og Nordisk råds barne- og ungdomslitteraturpris. Det var også interessant å høre om hvordan bøker ble lest ulikt i de ulike nordiske landene.

Å planlegge en internasjonal konferanse i koronaåret 2020 bød, naturlig nok, på mange utfordringer. Forutsetningene for gjennomføringen endret seg stadig og vi måtte finne en balanse mellom ambisjoner og realisme. Sommeren 2020 var Norges grenser mer åpne og en stund håpet vi å kunne ha internasjonale gjester og avvikle konferansen tilnærmet som tidligere år. Utover høsten ble det tydelig at vi måtte tenke nytt, og vi landet på å jobbe mot en konferanse som både var åpen for publikum i Stavanger og kunne følges digitalt. Vi startet også arbeidet med å jobbe fram

programposter i ulike, nordiske land, for å la internasjonale gjester kunne delta i programmet i sitt eget land og dermed slippe å krysse grensene. I ukene før konferansen gikk av stabelen, ble det tilnærmet arrangementsforbud i Stavanger og frykt for mutert virus gjorde innenlandsreiser vanskeligere. Godt samarbeid på tvers av institusjoner og landegrenser ble derfor avgjørende, ikke bare i planleggingen, men også i og den praktiske gjennomføringen av NBBK 2021.

Strukturen i programmet skulle i utgangspunktet tilsvare programmene fra 2017 og 2019, men det ble større endringer som følge av pandemiens påvirkning på samfunnet. Årets program ble derfor mer konsentrert enn tidligere år, med tre dager á ca 4,5 timer inkludert pauser. Vi fikk tilbakemeldinger om at dette var passelig lange dager for en konferanse over skjerm, og opplevde å ha et høyt antall seere over disse tre dagene. Alt av kveldsprogram utgikk, som opplesninger og festaften, og vi fikk heller ikke gjennomført den planlagte workshop-en i samarbeid med Grafill Stavanger og Norske barne- og ungdomsførfattere (NBU). I programarbeidet ble det vektlagt å belyse flest mulig av aspektene programrådet hadde trukket fram som viktige, for å lage en konferanse mest mulig i tråd med prosjektbeskrivelsen og programrådets innspill.

Mandagen ble det, i samarbeid med NBU og Rogaland fylkesbibliotek, også i år gjennomført barnebokbad i regionen, både digitale og fysiske. Konferansens første dag var, som tidligere, tilegnet et forskningsseminar knyttet til hovedtemaet, og med formidling i skolen som referanseramme. Årets seminar ble gjort i samarbeid med forskergruppen Litteraturdidaktikk ved Høgskolen på Vestlandet, som har et flerårig prosjekt knyttet til humor i barne- og ungdomslitteraturen. Her fikk deltakerne grunnleggende historie og -teori, humor i ord og bilder, kroppslig tabu, samt at det kritiske potensialet i humor ble tematisert. Under dag to fikk vi gjennomført våre to direktesendte programposter i tillegg til forhåndsinnspilt program, og emnene som ble utforsket var oversettelse, kvalitetsvurdering av humorbøker, prosjektet Bærekraftsbiblioteket og paneldebatter om humorbøker for ungdom og humorlitteraturens status i prisutdelinger. Tredje og siste dag var viet til programmet spilt inn ved de nordiske barnebokinstituttene, samt en videokjede i regi av Albus barnelitteraturfestival ved DOKK1 i Århus. Her berørtes temaene humor overlevelsestrategi i møte med det vanskelige i livet, arbeidet med den humoristiske bildeboken *Fisens liv* og spørsmål om hva man kan gjøre narr av i barnebøker. Se full programoversikt her: <https://www.xn--slvberget-l8a.no/Hva-skjer/Nordisk-barnebokkonferanse/Program>

Til Sølvsberget galleri var det kurert en utstilling relatert til konferansens tema: fotoutstillingen «Dry joy» av finske Iiu Susiraja. Susiraja bruker sin egen kropp og humor som bærende elementer i fotografiene, som, med en underliggende sårhet, tematiserer overvekt i møte med skjønnhetsidealer. Denne utstillingen skulle, etter planen, åpnes til NBBK, men på grunn av stengte grenser i forbindelse med koronapandemien ble utstillingen utsatt.

Programrådet for NBBK 2021 var nytt av året og bestod av Sofia Gydemo (Svenska barnboks instituttet), Steffen R. M. Sørnum (Norsk barnbokinstitutt), Marianne Eskebæk Larsen (Københavns profesjonshøgskole). I tillegg kom Kaisa Laksoonen (Lastenkirjainstituutti – Finska barnboks instituttet) inn til slutt, som erstatter for Niels Jakup Thomsen (Bókadeild Føroya Lærarafelags), og programrådet fikk dermed for første gang en finsk representant. Konferansens tema ble avgjort via e-post i desember 2020, etter utforsking av mulige temaer og interessante underemner i et felles Google-dokument. Programrådet avholdt tre digitale programrådsmøter i perioden mars til september 2020, samt et evalueringsmøte i mars 2021, og kommuniserte ellers hovedsakelig via e-post. Vi videreførte også ordningen med en lokalt forankret referansegruppe, der medlemmene var Taran Bjørnstad (NBU), Goedele Tierlinck (Grafill Stavanger), Trude Hoel (Lesesenteret ved UiS) og Charlotte Steinhaug (Sølvsberget). Målet med referansegruppen er å involvere aktuelle samarbeidspartnere i programarbeidet.

3. Markedsføring

NBBKs hovedkanaler for utadrettet kommunikasjon er NBBKs egen nettside, www.nbbk.no, Facebook, Instagram og nyhetsbrevene til Sølvberget og NBBK, via tjenesten Mailchimp. Videre lå NBBK 2021 inne i kalenderen til Bibliotekutvikling hos Nasjonalbiblioteket, og vi hadde en helsides annonse i desembernummeret av IBBY Norges medlemsblad, *Barnebokforum*. I tillegg ble NBBK markedsført gjennom samarbeidspartnere, støtteorganisasjoner og programrådets nettverk.

Som i fjor sto designbyrået ProContra for utarbeidelsen av NBBKs grafiske materiell, og lagde en ny, grafisk profil som gjennom figurer, motiver og fargevalg både representerer NBBKs som fagkonferanse, og dette årets tematikk. Det var viktig å finne en god balanse mellom «humor» som tema og den faglige tyngden i konferansen som helhet. Det var også ønskelig med en grafisk profil vi kunne bygge videre på til kommende konferanser, så man ikke trenger å starte arbeidet på nytt hvert år, men heller kan lage en rød tråd gjennom fargepaletten og eventuelt ved å beholde de karakteristiske figurene i årets temabanner. Siden det i år ikke ble bruk for å lage fysisk konferansemateriell, fikk vi heller utarbeidet grafiske elementer til våre digitale sendinger, som rammet inn både enkeltinnslagene og konferansen som helhet.

Tidligere var NBBKs nettside www.nordiskbarnebokkonferanse.no, men den opplevdes som en unødvendig lang URL, og vi valgte derfor å kjøpe domenet www.nbbk.no i forkant av årets konferanse. Som tidligere har praktisk informasjon om billetter, program og sendinger blitt publisert på nettsiden i forkant av konferansen, i tillegg til artikler knyttet til programmet. NBBKs Facebook-side har økt antallet følgere fra 1260, etter NBBK 2019, til 1575 i dag. Her har nye artikler fra nettsiden blitt delt fortløpende, med betalt sponing av sentral informasjon, rettet mot NBBKs målgrupper. På Instagram-kontoen til NBBK, som nå har ca 700 følgere, ble det publisert bilder fra både planlegging og gjennomføring av konferansen.

Også i år hadde NBBK en emneknagg, #nbbk2021, som ble brukt i sosiale medier. I tillegg til å bli benyttet av NBBK-teamet i oppløpet mot, og under avviklingen av, konferansen, ble den brukt av deltakere som underveis delte bilder av sin konferanseopplevelse fra hjemmekontoret. Mens det fellesnordiske programmet fra onsdagen har ligget åpent for publikum helt fra publisering, har enkeltposter fra det resterende konferanseprogrammet blitt republisert åpent i etterkant av konferansen, ettersom opptaksrettigheter avklares med gjestene. Her var det ønskelig å legge inn en viss ventetid, for at det skulle oppleves rettferdig for dem som har betalt for å se konferanseprogrammet.

4. Samarbeid

Nordisk barnebokkonferanse 2021 søkte og fikk støtte fra Kulturrådet - Norsk kulturfond (50 000 NOK), Fritt ord (30 000 NOK), Nordisk kulturkontakt (14600 EUR) og NBU (25 000 NOK). I tillegg mottar Sølvberget 200 000 kr til NBBK annethvert år fra Rogaland fylkeskommune. Som til NBBK 2019 fikk vi avslag på søknaden til Nordisk kulturfond, fordi konferansen ikke lengre er ansett for å være i oppstartfasen, så det var som forventet. Nytt av året var at vi heller ikke fikk prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket. Bakgrunnen for dette var forskyvninger i utlysningene deres som følge av koronapandemien, og dette gjorde at NBBK ikke kunne søke om utviklingsmidler som tidligere. Organisasjonene Norwegian literature abroad (NORLA) og Foreningen !les støttet med 10 000 kr hver til samarbeidsarrangementer, noe som skapte ekstra engasjement for konferansen i flere deler av det litterære fagfeltet. Vi jobbet også med samarbeidsarrangementer der vi dessverre ikke kom i mål på grunn av vanskelige omstendigheter som følge av koronapandemien. For eksempel utgikk den planlagte workshopen, med påfølgende utstilling, i samarbeid med Grafill Stavanger og NBU.

Grunnen var at det ikke lot seg gjøre å samle forfattere og illustratører i Stavanger på tidspunktet konferansen ble avholdt.

Mandagsseminaret ble gjennomført gjennom godt samarbeid på feltet, der forskergruppen Litteraturdidaktikk gjennomførte seminaret i sin arbeidstid, og Bergen offentlige bibliotek tilbød oss å spille inn seminaret hos dem, vederlagsfritt, da det viste seg å bli vanskelig å få forskergruppen til Stavanger. Bergen offentlige bibliotek spilte også inn Guri Fjeldbergs foredrag om kvalitetsvurdering av populære humorserier, og bisto dermed NBBK med uvurderlig hjelp i det som ble en uforutsigbar innsjutt.

I samarbeid med Rogaland fylkesbibliotek og NBU fikk vi også i år gjennomført fem barnebokbad ved ulike biblioteker i Rogaland. Barnebokbadene gir NBBK mulighet til å bidra med formidling for et bredere publikum, der målgruppen selv møter norske forfattere. På grunn av de gjeldende reiserestriksjonene, og etter ønske fra forfattere og biblioteker, ble to bokbad gjennomført fysisk, to digitalt og ett skriftlig. Tilbakemeldingene fra de involverte var at dette, til tross for nødvendige tilpasninger, var vellykkede og engasjerende arrangementer. Haugesund, som hadde en tilreisende forfatter, meldte om at det ble en del uforutsigbarhet og merarbeid med kommunikasjon i forkant, pga. usikkerhet om forfatteren kunne reise. Fra Sandnes var tilbakemeldingen at det digitale forfatterbesøket opplevdes nærmere for klassen, enn tidligere forfattertreff med store ansamlinger av skoleelever. Alt i alt er barnebokbadene en velkommen del av NBBKs program, som vi ønsker å videreføre ved kommende konferanser. Her er oversikten over årets barnebokbad:

Forfatter	Tittel	Bibliotek	Klassetrinn
Elin Viktoria Unstad	Magiprøven	Lund	3. trinn
Simon Stranger	Kokotopia i steinalderen	Haugesund	8. trinn
Mina Lystad	Nørd	Sandnes	7. trinn
Ingeborg Arvola	Buffy By er talentfull	Randaberg	6. trinn
Terje Torkildsen	Stavanger stories 3	Rennesøy	8. trinn

Den største, samarbeidsmessige nyvinningen til årets konferanse var onsdagsprogrammet med forfattersamtaler fra de nordiske barnebokinstituttene, samt den danske videokjeden i regi av Albus litteraturfestival ved DOKK1. Her sto NBBK for de økonomiske utgiftene og innholdet i postene var basert på programarbeidet gjort av prosjektleder og programråd, men ble videreutviklet i samråd med samarbeidsinstitusjonene. Samarbeidspartnerne sto for den praktiske gjennomføringen av innspillingen, samt promotering i forkant og underveis i konferansen. Her kom også en av styrkene i et tverrnordisk programråd til syne, da alle medlemmene bidro rent praktisk med både planleggingen og gjennomføringen av sitt lands programpost. Denne formen for samarbeid hadde mange positive sider: Vi fikk løftet fram flere av Nordens viktige, barnelitterære institusjoner og NBBK fikk økt synlighet og nedslagsfelt i Norden. Vi bestemte tidlig at denne delen av programmet skulle publiseres åpent, uten krav om konferansepass, og dette, i kombinasjonen med den digitale løsningen og markedsføringssamarbeidet, gav flere deltakere fra andre land enn vertslandet mulighet til å følge programmet. Det at vi fikk NBBK ut i Norden på denne måten, fikk gode tilbakemeldinger fra både publikum, gjester og samarbeidspartnere og er noe positivt som kom ut av at vi måtte tenke nytt i en uforutsigbar tid. Vi ønsker å legge til rette for denne typen samarbeid også i fremtiden, som et supplement til konferansens fysiske program i Stavanger.

Samarbeidet med såpass sentrale aktører på det nordiske barnebokfeltet har alt i alt vært svært viktig for både programmets omfang, rekkevidde og – spesielt i år – våre muligheter til å få gjennomført konferansen. Et av målene etter NBBK 2019 var å få engasjert flere nordiske organisasjoner, noe årets konferanse tok et steg videre gjennom den fellesnordiske konferansedagen. Et mål for neste gjennomføring vil være å igjen kunne presentere vinnerne av ALMA-prisen og Nordisk råds barne- og ungdomslitteraturpris under konferansen, noe som ikke lot seg gjøre i år. Vi vil videreføre ordningen med samarbeid om konkrete programposter, noe det vil være større rom for å gjøre når vi igjen kan ha en fysisk konferanse med parallellsesjoner. Alle våre samarbeidspartnere og hovedsponsorer fikk pass til konferansen og ble takket i livesendingen, både muntlig og i form av et skjermbilde som ble stående på skjermen etter hver sending. Organisasjonene ble også presentert i en egen oversikt på nettsiden: <https://www.xn--slvberget-l8a.no/Hva-skjer/Nordisk-barnebokonferanse/Samarbeidspartnere/Samarbeidspartnere-og-stoettespillere>

5. Administrasjon, produksjon og gjennomføring

5.1 Administrasjon

Maria Sannes Undheim jobbet som prosjektleder i 50% av stillingen sin, fra 1.3.2020 – 31.3.2021. Til daglig jobber hun med planlegging og gjennomføring av program for barn og unge ved Sølvberget bibliotek og kulturhus med filialer. I tillegg er hun bibliotekar på avdelingen for barne- og ungdomslitteratur og skjønnlitteratur for voksne, og var i permisjon fra denne delen av stillingen under prosjektperioden. Prosjektlederen hadde det overordnede ansvaret for programplanlegging, administrasjon, produksjon og gjennomføring, i samarbeid med programrådet og de ulike teamene på Sølvberget. Også andre enkeltansatte ved Sølvberget ble frikjøpt fra deler av sine ordinære arbeidsoppgaver de siste ukene før konferansen, for å bistå med påmeldinger, praktiske forberedelser og bearbeidelse av forhåndsinnspilte programinnslag og innspilling av direktesendt program.

Påmelding til konferansen ble i år gjort gjennom billettsystemet LinTicket, som Sølvberget benytter til alle sine arrangementer. Deltakere kunne her velge mellom kortbetaling eller faktura, men fakturaløsningen fungerte ikke for deltakere fra andre land enn Norge. Disse fikk melde seg på via e-post og ble fakturert i etterkant. Gjennom LinTicket fikk vi en oversiktlig deltakerliste, der også utenlandske fakturakunder kunne legges inn, noe som gjorde at vi enkelt kunne vi sende ut felles-e-poster med informasjon om tilgang til de digitale sendingene og annen praktisk informasjon. Før det ble klart at det ikke ville la seg gjøre å gjennomføre en fysisk konferanse i Stavanger, la vi ut en begrenset mengde ordinære konferansepass og dagspass, i tillegg til digitale konferansepass. Vi rakk å selge noen få av disse passene før vi måtte gå over til å planlegge en heldigital konferanse, og disse kundene fikk da sine utgifter refundert i sin helhet. Det at det ble kjøpt pass til en fysisk konferanse i en såpass usikker tid, viser at NBBK er en ettertraktet møteplass for bransjen. Programlanseringen har tidligere vært 1. november, og dette var også det opprinnelige målet for NBBK 2021. Siden forutsetningene for gjennomføringen var i stadig forandring, og det var mye merarbeid knyttet til endringene som oppsto, ble lanseringen av årets program forsinket. Det aller meste av programmet var lansert i løpet av desember, og enkeltposter fikk vi først avklart og publisert begynnelsen av januar. Billettene ble lagt ut for salg i desember og vi solgte billetter hele perioden til og med konferansedagene. Det totale antallet bestilte digitale konferansepass endte på 502, inkludert 40 gjestepass, som betyr at det var 462 ordinære deltakere. Sammenliknet med tidligere konferanser er dette et svært godt publikumstall, da antallet deltakere tidligere år var 290 (i 2019), 300 (i 2017) og 310 (i 2015). I tillegg kommer seere av det åpne onsdagsprogrammet – her har vi ingen muligheter til å skille mellom deltakere med konferansepass og seere som kun fulgte det åpne programmet.

5.2 Produksjon og gjennomføring

Fram til nyttår var det lov med arrangementer for inntil 200 personer i Stavanger, men da det kom nye innstramminger bestemte vi oss for å la konferansen bli heldigital. For å begrense reising, og med bakgrunn i en økende spredning av den engelske mutasjonen av koronaviruset, inngikk vi, som nevnt, avtaler om innspilling av program ved Bergen offentlige bibliotek, Litteraturhuset i Oslo og fra hjemmekontor. Konferansen ble derfor gjennomført med hovedsakelig forhåndsinnspilte programposter. I samråd med produksjonsteamet ble det i forkant tatt en avgjørelse på at det var ønskelig å ha direktesendte innslag der vi klarte det, for å gjøre sendingen mer dynamisk og for å bidra til en opplevelse av at konferansen var noe vi deltok på sammen, her og nå. To av tirsdagens programposter, samt prosjektlederens velkomsttale og introduksjoner ble derfor filmet direkte. Dette ga oss muligheten til å adressere deltakerne hjemme på en mer autentisk måte, kommentere engasjementet i kommentarfeltet og gi korrekt informasjon om pauser, dersom det ble avvik fra den forhåndspubliserede sendeplanen. Samtidig krevde dette at våre teknikere kontinuerlig kontrollerte hva deltakerne så og koordinerte klippingen mellom opptak og live-introduksjoner. Dette gjorde oss sårbare for småfeil i avspillingen, men feilene ble raskt oppdaget og rettet opp, og jevnt over forløp konferansen med relativt få tekniske problemer.

Teamene Program og produksjon og Utvikling (digitale produksjoner og markedsføring) samarbeidet om den praktiske gjennomføringen av den digitale konferansen. Produksjonsplanen til årets konferanse ble utarbeidet i produksjonsverktøyet Webbusiness, i tillegg til fellesdokumenter i Microsoft Teams. En stor del av produksjonsplanleggingen denne gangen handlet om å koordinere mottak og klargjøring av opptak gjort hos eksterne aktører. Karen Reme-Stigel, koordinator for Team Utvikling, hadde ansvar for denne oversikten, samt markedsføring under oppløpet til, og under konferansen, i tillegg til å ha hovedansvar for chat-en på YouTube-sendingene. Asbjørn Goa og Åsmund Ådnøy jobber til daglig med Sølvsbergets digitale produksjoner og hadde ansvar for klargjøring av opptak, innspilling av direktesendte innslag og å klippe det hele sammen forløpende under konferansesendingene. Dette var første gangen Sølvsberget gjorde en slik sammensatt og stor produksjon. Sølvsbergets produsent, Yngve Anda, overså det scenetekniske, mens koordinator Mette Bjørnstad Falnæs og Merete Meling Kindingstad administrerte kommunikasjonen med deltakere, mottak av gjester, samt organiserte mattilbudet til alle involverte i produksjonen. Anne Kristin Nybø hadde ansvar for scenemøblement og blomsterbestilling fra Stilken og Strøm. Utover disse, var også flere av Sølvsbergets ansatte involvert i kommunikasjon med publikum via chat, publisering i sosiale medier, organisering av personer på settet m.m. Vi valgte å bestille teksting til de fire programpostene den fellesnordiske dagen, samt den tverrnordiske paneldebatten om litteraturpriser. Etter å ha forhørt oss om priser hos ulike aktører, gikk oppdraget til firmaet Språkservice, som gav oss best pris. De leverte digitale undertekster til avtalt tid og av høy kvalitet, og vi fikk gode tilbakemeldinger fra publikum på at det var teksten.

Det var mange usikre omstendigheter helt fram til konferansestart, noe som førte til endringer i produksjonsplanen til og med uken før. Etter at innspillingsamarbeidet med Bergen bibliotek var avtalt, var planen å ha tre tilreisende gjester i programmet, i tillegg til tre lokale. Da den britiske virusmutasjonen spredte seg og Oslo stengte ned, endte det med at kun Simon Stranger kom fra Østlandet. Strangers samtale om oversettelse av humor kunne dermed spilles inn på Sølvsberget som planlagt, mens paneldebatten om humor for ungdom ble gjennomført på Teams, der to av deltakerne satt hjemme i Oslo, mens de to lokale satt på Sølvsberget. Debatten ble direktesendt. Selv om vi helst skulle hatt hele panelet på scenen, fungerte panelsamtalen godt, skapte engasjement i chat-en og fikk gode tilbakemeldinger fra både deltakere i panelet og publikum.

Vi valgte YouTube som kanal for konferansesendingene, blant annet fordi dette er en aktør de fleste har god brukerkjennskap til, der Sølvsberget allerede hadde sin egen kanal. Facebook var også foreslått brukt, men det var ikke ønskelig å kreve at deltakerne måtte ha Facebook-konto for å delta, samt at Facebook har sitt eget system for billettsalg til digitale arrangementer. Til de to lukkede konferansedagene fikk deltakerne tilsendt lenker som ledet direkte til sendingene. Disse lå ikke ute på den offentlige YouTube-kanalen til Sølvsberget, og man måtte dermed ha direktelenken for å delta. De mottok også lenke til onsdagssendingen, som også ble sendt åpent på Sølvsbergets YouTube-kanal, i tillegg til at den ble lagt ut på NBBKs nettside. Sendingene fra de lukkede dagene var tilgjengelige for publikum med konferansepass t.o.m. onsdag 10. februar, mens den åpne dagen fortsatt kan sees av alle. Et sammendrag av tall fra YouTube-sendingene ligger vedlagt rapporten.

Et viktig verktøy for å engasjere og kommunisere med deltakerne underveis, var chat-feltet tilknyttet YouTube-sendingen. Deltakerne delte lesetips, diskuterte og stilte spørsmål til både fellesskapet, gjestene i de direktesendte programpostene og oss i produksjonsteamet, og vi i produksjonen besvarte spørsmål og kommuniserte beskjeder. Under sendingen mandag ble det skrevet 54 chatmeldinger, tirsdag 147 og onsdag 109 meldinger. Selv om mandagsseminaret var forhåndsinnspilt, hadde vi avtalt med de som foreleste at de ville være tilgjengelige for spørsmål i chat-en denne dagen. Tirsdag ble det stilt en del spørsmål til deltakerne i de to direktesendte programpostene, og både denne dagen og onsdagen var det mye engasjement rundt tematikken i programpostene.

6. Økonomi

Nordisk barnebokkonferanse 2021 hadde et totalbudsjett på 1 500 000 NOK. Budsjettet var basert på regnskapene fra 2015, 2017 og 2019, og la opp til 470 000 kr i billettinntekter, 350 000 kr i egeninnsats fra Sølvsberget og 680 000 kr i eksterne prosjektmidler. Som nevnt i avsnittet om samarbeid, hadde vi i år bortfall av prosjektstøtte fra bl.a. Nasjonalbiblioteket, der vi hadde budsjettetert med å få 100 000 kr. Dette, samt utbetalinger under budsjettetert nivå fra andre organisasjoner gjorde at vi endte på å motta 459 789 kr i eksterne prosjektmidler. Billettinntektene var beregnet ut fra minimum 250 deltakere, med billettpriser basert på prisene fra 2019 der dagspass/konferansepass kostet 1100/2200 kr. Da det ble klart at konferansen måtte gjøres heldigital, hadde vi lite erfaringsgrunnlag å basere billettprisene på. Vi var bevisste på at vi konkurrerte med gratis, faglig innhold på nettet, og ønsket ikke å gå for høyt ut med billettpriser. Det var også ønskelig å gjøre det økonomisk overkommelig for flest mulig å delta, i en økonomisk usikker tid. Vi landet derfor på en billettpris på 400 kr + bill.avg. (10 kr), og innførte grupperabatt fra 10 personer (350 kr) og fra 20 personer (300 kr). Noe av tanken bak grupperabatten var å oppmuntre arbeidsplasser til å kjøpe billetter til alle ansatte som ville følge programmet, i stedet for å dele på ett konferansepass. Vi hadde også rabattkode for studenter, som gav halv pris på ordinært konferansepass. Det ble solgt 343 konferansepass til 400 kr, 56 gruppebilletter til 350 kr, 38 gruppebilletter til 300 kr og 25 studentbilletter til 200 kr – totalt 462 billetter. Billettinntektene endte på 169 900 kr.

Til tross for reduserte inntekter fra både prosjektmidler og billetter, gikk årets konferanse med et relativt stort overskudd. Hovedårsaken til dette var bortfallet av tilreisende gjester og deltakere, hvis utgifter til reise, overnatting og diett var budsjettetert med 650 000 kr. Bortfallet av fysisk tilstedeværende publikum førte også til reduserte utgifter til markedsføring (konferansemateriell) og administrasjon (innleie av personell). Prosjektleders reiseutgifter ble vesentlig mindre enn tidligere, siden bokmesser og andre aktuelle arrangementer ble avlyst. Det reduserte omfanget av programmet gav dessuten utslag på honorarutgiftene, som endte på litt over halvparten av budsjettetert sum. Av regnskapet framgår det, på bakgrunn av dette, et overskudd på 351 581 kr. Vi vil

be våre støttespillere om å få overført overskuddet til neste prosjektperiode og arbeidet med Nordisk barnebokkonferanse 2023, med planlagt oppstart våren 2022. Regnskap godkjent av Sølvsbergets økonomirådgiver Annamaria Gutierrez ligger vedlagt.

7. Presse og artikler

Vi hadde tilbud om presseakkreditering og sendte ut pressemeldinger i oppløpet mot konferansen. NBBKs presseansvarlig, Dorthe Stramrud, bemerket at det i år var vanskeligere enn tidligere å engasjere pressen, sannsynligvis da en digital konferanse uten publikum og aktivitet på Sølvsberget ikke er vekker samme interesse. Prosjektlederen ble intervjuet om konferansen på radiokanalen NRK Rogaland, nettmagasinet *Periskop* publiserte en rapport fra den fellesnordiske dagen og et essay basert på foredraget om humor og fattigdom i bøkene om Buffy By, og NBI publiserte forhåndsomtale og en artikkel skrevet i lys av NBIs programpost om humor som overlevelsesstrategi. I tillegg ble en artikkel om NBBK 2021 ble skrevet til *Bok og bibliotek*.

Her er lenker til digitalt innhold:

- Periskop: <http://www.periskop.no/nordisk-barnebokkonferanse-humor-er-ikke-garnityr/>
- Periskop: <https://www.periskop.no/buffy-by-kan-vi-le-av-fattigdom/>
- NRK radio: <https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-rogaland/sesong/202102/DKRO02002121#t=1h32m18s>
- NBI: <https://barnebokinstituttet.no/aktuelt/nordisk-barnebokkonferanse-2021/>
- NBI: <https://barnebokinstituttet.no/uncategorized/latter-i-barne-og-ungdomslitteraturen-som-livboye-eller-vapen/>

8. Evaluering

Vi sendte et evalueringsskjema til alle NBBKs deltakere og utøvere i etterkant av konferansen. En sammenstilling av svarene finnes her, og ligger også vedlagt rapporten:

<https://forms.office.com/Pages/AnalysisPage.aspx?id=F0-5jGBL1kWyec2IB25bSHHvP6wVFDZHq2x2Gcm2EFNUQUI0Mk9ZOVFBQjk2SDhFVUUwT1RENIFTSC4u&AnalyzerToken=DN2aHh7RDIm23AvW0g6aCGla6g0nRnYr>

Vi fikk inn 88 svar, og jevnt over var tilbakemeldingene gode. På spørsmål om hvor fornøyd publikum var med konferansen totalt sett ble poengsummen 4,18 av 5 mulige, mens faglig innhold får en sum på 4,38. Informasjon i forkant får en sum på 4,44 og på spørsmål om hvordan påmeldingssystemet fungerte, gis en poengsum på 4,41 av 5. 92 % svarer at de vil delta på NBBK igjen, mens 8 % svarer «vet ikke». Vi fikk også svært mange oppmuntrende kommentarer i undersøkelsen, der det både uttrykkes savn etter den sosiale arenaen NBBK på Sølvsberget pleier å være, samtidig som det fremheves at det digitale formatet fungerte godt. Dette lar oss vite at publikum var godt fornøyd med årets konferanse, til tross for de endrende rammene og bortfallet av den sosiale arenaen konferansen er. Se vedlagt sammenstilling av svar for mer informasjon om respondentenes bakgrunn, kjønn, alder m.m.

8.1 Positive og negative tilbakemeldinger

Av konkrete høydepunkter fra årets konferanse er det mange som nevner kritiker Guri Fjeldbergs foredrag «Kaptein Supertruse møter Gutta i trehuset – Slik bedømmer du kvaliteten på humorseriene». Dette foredraget ble nyskrevet for NBBK, da nettopp denne tematikken var diskutert i programrådet, og det var derfor ekstra gledelig at foredraget falt i smak hos deltakerne. Videre trekker flere fram oversettersamtalen med Simon Stranger, paneldebattene om ungdomslitteratur og litteraturpriser, foredraget om Ingeborg Arvolas *Buffy By*-bøker og andre foredrag fra seminaret med forskergruppen Litteraturdidaktikk, i tillegg til poster fra det fellesnordiske programmet på dag

3. Svært mange svarer mer generelt, at det beste var variasjonen og bredden i programmet, temaet «humor» og interessante samtaler og gjester. På spørsmål om hva som kunne vært bedre, er det flere som nevner at de tekniske problemene som dukket opp var forstyrrende, mens andre skriver at dette ikke var til sjenanse. Siden dette var første gang det ble gjort en slik sammensatt produksjon ved Sølvsberget, dukket det opp noen tekniske feil vi ikke hadde forutsett. På konferansens første dag var det en innstilling for avspilling som gjorde at feil klipp ble satt i gang etter klipp nr. 1. Dette ble raskt oppdaget og riktig klipp ble satt i gang, men det skapte nok et brudd i flyten. På dag to opplevde vi ved et par anledninger at det ble forstyrrelser i lyden, der lyd fra et annet videoklipp la seg oppå programposten som ble avspilt, og der lyden fra deltakerne som forberedte seg til direktesendt paneldebatt via Teams slo inn på direktesendingen av programposten før. Dette ble tatt opp på det interne evalueringsmøtet, som vi kommer tilbake til i neste avsnitt. Av andre kommentarer til den digitale sendingen, trekkes chat-en fram av flere, med kommentarer som: «Bra med kommentarfelt på YouTube, det skapte en følelse av et faglig fellesskap på tvers av landegrensene.» Vi fikk skryt for programoppsettet, pauseløsninger og at en del av innslagene var teksten, og flere ønsket seg teksting av alt programmet. Bestilling av undertekster var en merkostnad vi godkjente grunnet bortfall av andre kostnader, så det er fint å se at deltakerne satt pris på det. Flere trekker også fram det digitale formatet som en positiv ting, både det praktiske i at man kunne regulere tempoet selv og at nye deltakere fikk mulighet til å delta. For eksempel skriver en respondent: «Jeg har aldri før kunnet delta, men min første gang nå ga mersmak. Det er ikke alltid man kan dra langt av sted for en konferanse, så supert med den digitale. Blir kommende konferanser direktesendt, så har jeg større mulighet til å delta digitalt.» Til slutt er det også en del som skriver at de savnet den fysiske møteplassen og det sosiale samværet, og det er vi selvsagt glade for å lese.

8.2 Innspill til endringer

Av ting som kunne vært løst annerledes, nevner flere respondenter seminaret på mandagen. En del skriver at det ble for lite variasjon denne dagen, og at noen av foredragsholderne ikke klarte å formidle engasjerende gjennom skjermen. Noen nevnte også at seminaret opplevdes for lærerorientert. Seminaret har tradisjonelt vært særlig rettet mot skolen, men av de 88 som har besvart publikumsundersøkelsen kommer hele 69 respondenter fra biblioteksektoren mens kun 2 kommer fra skolen. Det er ønskelig å treffe et bredere publikum enn kun bibliotekarer, og å gi forskning en viktig plass i konferanseprogrammet, men vi vil jobbe videre med seminaret til neste konferanse for at innholdet skal oppleves enda mer relevant for flere.

På vårt interne evalueringsmøte ble de tekniske forstyrrelsene gjennomgått, og det ble bemerket at problemene ikke ville ha oppstått hadde teknikerne hatt bedre tid til å forberede sendingen og ha tekniske prøver på forhånd. Årsaken til tidsnøden i forkant av konferansen var arbeid med mottak og preparering av videofiler, der volumet ble større enn vi hadde beregnet, ettersom flere enn planlagt ikke kunne reise. På møtet ble det også spilt inn at dersom vi skal gjøre en tilsvarende digital løsning igjen, bør det settes av tid til en prøvedag før konferansen starter. Alternativt kan alt innhold forhåndsinnspilles og -klippes, slik at man spiller av en ferdig sending under konferansedagene. Dette vil minimere risikoen for tekniske problemer, men vi vil da også miste noe av spontaniteten i å kunne adressere deltakerne direkte, samt at spørsmål til gjester vil måtte tas utelukkende i chat-en. Siden vi ennå ikke vet om dette blir aktuelle problemstillinger ved neste konferanse, er det ikke hensiktsmessig å ta en avgjørelse på fordelingen mellom forhåndsinnspilt og direktesendt innhold på nåværende tidspunkt. Et annet innspill relatert til dette var at det ville vært en fordel om konferansen startet tirsdag i stedet for mandag, da dette vil gi bedre tid til rigging og forberedelse. Dette er også en problemstilling som gjelder konferansen i sin normale form. Her var det ulike meninger i gruppen – noen mente at disse dagene var veletablerte og vanskelig å endre, mens andre mente det ikke ville være noe problem å forskyve konferansen. Dette må det tas en avgjørelse på før

datoene for neste konferanse lanseres, men det er en del som taler for at det ville vært en fordel å la konferansen starte tirsdag, i stedet for mandag.

Under programrådets evalueringsmøte ble det også trukket fram ting som bør tas med videre til planleggingen av neste konferanse. Den fellesnordiske onsdagen ble løftet fram som noe som gav konferansen merverdi, og la til rette for deltakelse fra andre land på en ny måte. Å engasjere fagfeltet på denne måten understreker den nordiske kjernen i prosjektet NBBKs hovedmål, som er å være en nordisk møteplass for det barnelitterære fagfeltet. Erfaringene og tilbakemeldingene fra denne dagen, både fra publikum og fagfelt, gir oss en pekepinn om at et samarbeid av denne typen også kan være ønskelig i forbindelse med kommende konferanser, uansett format på konferansen som helhet. Også programrådsmedlemmene, som selv var praktisk involvert i gjennomføringen av arrangementene, skrøt av både samarbeidet og resultatet. En løsning kan være å ha noen slike forhåndsinnspilte programposter som publiseres i forkant av konferansen, for eksempel med tematikk som tas videre i tverrnordiske samtaler under selve konferansen.

En utfordring programrådet diskuterte var homogenitet og ønsket om større meningsmangfold. I publikumsundersøkelsen var det noen som savnet mer uenighet og ulike stemmer i paneldebattene, et ønske som også var i til stede i planleggingen av panelenes tematikk og sammensetning. Det ble påpekt at den nordiske barnebokbransjen kan sies å være en temmelig homogen gruppe – en påstand som ble underbygget fordelingen av respondenter på undersøkelsen: 92 % er kvinner og 69 % av respondentene er mellom 40 og 60 år. Tematikken gutter og deres minkende lesing og manglende leseforbilder ble trukket fram, og det var enighet om at mangfold i bransjen fortsatt trenger å jobbes fram. Kulturelt mangfold er det også ønskelig å gi ytterligere plass i konferanseprogrammet kommende konferanser. I programmeringen til NBBK 2021 ble det invitert flere forfattere som skiver ut fra en minoritetsbakgrunn, men av ulike, praktiske grunner passet det ikke for dem å komme. Å ha et tema tilknyttet mangfold har blitt spilt inn som forslag for neste konferanse, og dette vil programrådet for NBBK 2023 ta med i vurderingen når nytt tema skal avgjøres i forkant av neste prosjektperiode.

9. Konklusjon og veien videre

Nordisk barnebokkonferanse 2021 ble til under skiftende omstendigheter og de ytre rammene endte opp med å se annerledes ut enn da arbeidet med prosjektet startet i begynnelsen av 2020. Likevel viser responsen fra deltakerne, både underveis i sendingene og i publikumsundersøkelsen, at NBBK er et kjærkomment og viktig samlingspunkt for bransjen, uansett format. Til tross for stengte landegrensener og arrangementsforbud lyktes vi i å opprettholde NBBK som en nordisk møteplass for fagfeltet, og innfridde målet om å sette humor på agendaen i den barnelitterære bransjen. Flere gjester og deltakere tok kontakt med oss etter konferansen for å takke for nye perspektiver og viktig inspirasjon til arbeidshverdagen. Den digitale konferansen hadde flere deltakere enn NBBK noen gang har hatt, noe som viser at konferansen anses som viktig å få med seg, uansett form. Samtidig kom savnet etter den sosiale møteplassen å skape tydelig fram, og i fremtiden vil vi derfor se på mulighetene for å både la publikum delta på konferansen som tidligere år, og å kunne tilby de som ikke kan eller ønsker å reise, å følge programmet gjennom digitale sendinger. På denne måten vil vi kunne bygge videre på rekkevidden konferansen fikk i år, både i Norge og de andre nordiske landene. NBBK fortsetter å styrke Sølvsbergets rolle som knutepunkt i den nordiske barnebokbransjen, og som arena for debatt og kulturformidling. Vi vil derfor jobbe for at Nordisk barnebokkonferanse skal fortsette å arrangeres på Sølvsberget annethvert år, med et mål om ny konferanse i februar 2023 og oppstart av ny prosjektperiode 1. mars 2022.

Som en avslutning følger et utvalg gode tilbakemeldinger fra årets konferansedeltakere:

«NBBK er det viktigste forumet for å holde seg oppdatert på barne- og ungdomslitteratur som jeg vet om. Super konferanse!»

«Det är fantastiskt med en konferens om barn- och ungdomslitteratur för hela Norden! Önskar att den kan fortsätta och arrangeras om två år igen. Det blir en "nytändning" i mitt eget arbete av att lyssna på engagerade föreläsare och panelsamtal.»

«Viktig faglig tilskudd og møteplass, konferansen har de siste årene hatt et solid faglig løft og tematikken er godt kurert.»

«NBBK er en kjempefin måte å få nye impulser og lære nye ting. Som freelancer er det også en fin måte å oppdatere seg på hva som diskuteres i bransjen. I år var det ekstra viktig for meg å delta siden arenaer for lignende har vært begrenset i året som var. Tusen takk for en fin konferanse!»

«Viktigt och intressant att höra hur synen på litteratur skiljer sig, men också är lika i de nordiska länderna.»

«Synes det er den mest interessante konferansen på det barnelitterære feltet. Håper virkelig at Sølvberget satser videre!»

Simon Stranger i samtale om oversettelse av humor. Foto: Andrea Rocha Photography

Dato: 28.5.2021

Anne Torill Stensberg

Anne Torill Stensberg
Kulturhussjef

Maria Sannes Undheim

Maria Sannes Undheim
Prosjektleder NBBK 2021

Vedlegg:

1. Regnskap
2. Programoversikt
3. Publikumsundersøkelse
4. Tall fra YouTube-sendingene